TEISINGUMO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. gegužės 22 d.*

„Apeliacinis skundas — Konkurencija — Karteliai — Pramoninių plastikinių maišų rinka — Dukterinės bendrovės padaryto pažeidimo inkriminavimas patronuojančiajai bendrovei — Pareiga motyvuoti“

Byloje C-36/12 P

dėl 2012 m. sausio 24 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Armando Álvarez SA, įsteigta Madride (Ispanija), atstovaujama advokatų M. Troncoso Ferrer, E. Garayar Gutiérrez ir C. Ruixo Claramunt,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai

Europos Komisijai, atstovaujamai F. Castilla Contreras ir F. Castillo de la Torre, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Borg Barthet, teisėjai E. Levits ir M. Berger (pranešėja),

generalinė advokatė E. Sharpston,

posėdžio sekretorė L. Carrasco Marco, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. sausio 15 d. posėdžiui,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinės advokatės nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* Proceso kalba: ispanų.

Sprendimą

1 Savo apeliaciniu skundu *Armando Álvarez SA* prašo panaikinti Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Álvarez / Komisija* (T-78/06, EU:T:2011:673, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas atmetė jos ieškinį dėl 2005 m. lapkričio 30 d. Komisijos sprendimo C(2005) 4634 galutinis dėl [EB 81] straipsnio taikymo procedūros (Byla COMP/F/38.354 – Pramoniniai maišai; toliau – ginčijamas sprendimas) dalinio panaikinimo, taip pat panaikinti arba, nepatenkinus šio reikalavimo, sumažinti ginčijamu sprendimu jai skirtą baudą.

Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

2 Apeliantė – tai pagal Ispanijos teisę įsteigta akcinė bendrovė, vykdanti įvairią pramoninę veiklą metalinių bidonų gamybos, pramoninio staliavimo ir medienos pardavimo sektoriuose. Ji turi kelias dukterines bendroves, įskaitant *Plásticos Españoles SA* (ASPLA) (toliau – ASPLA); 2002 m. apeliantei priklausė 98,6 % minėtos bendrovės kapitalo.

3 2001 m. lapkričio mėn. bendrovė *British Polythene Industries plc* Europos Bendrijų Komisijai pranešė apie kartelio egzistavimą pramoninių maišų sektoriuje (toliau – kartelis).

4 2002 m. birželio mėn. atlikusi patikrinimus, 2004 m. balandžio 29 d. Komisija pradėjo administracinę procedūrą ir dėl kelių bendrovių, tarp kurių buvo ASPLA ir apeliantė, priėmė pranešimą apie kaltinimus.

5 2005 m. lapkričio 30 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą; jo 1 straipsnio 1 dalies j punkte nurodyta, kad ASPLA ir apeliantė pažeidė EB 81 straipsnį, nes nuo 1991 m. kovo 8 d. iki 2002 m. birželio 26 d. plastikinių pramoninių maišų sektoriuje Belgijoje, Vokietijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Liuksemburge ir Nyderlanduose dalyvavo visuose susitarimuose ir derino veiksmus dėl kainų ir bendrų kainos apskaičiavimo būdų nustatymo, rinkų pasidalijimo ir pardavimo kvotų paskirstymo, klientų, sandėrių ir užsakymų paskyrimo, suderintų pasiūlymų teikimo tam tikriems konkursams ir keitimosi individualia informacija.

6 Todėl Komisija ginčijamo sprendimo 2 straipsnio pirmos pastraipos h punkte ASPLA ir apeliantei skyrė 42 mln. EUR baudą, už kurios sumokėjimą šios dvi bendrovės buvo pripažintos bendrai ir solidariai atsakingomis.

Skundžiamas sprendimas

7 2006 m. vasario 24 d. apeliantė Pirmosios instancijos teismo (dabar – Bendrasis Teismas) kanceliarijoje pateikė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo. Tame ieškinyje ji iš esmės prašė panaikinti šį sprendimą, kiek jis su ja susijęs, arba, nepatenkinus šio reikalavimo, sumažinti Komisijos jai skirtos baudos dydį.

8 Savo ieškinį apeliantė grindė vieninteliu pagrindu, siejamu su faktinių aplinkybių vertinimo klaida ir nekaltumo prezumpcijos bei teisės į gynybą užtikrinimo principų pažeidimu.

9 Bendrasis Teismas atmetė visą ieškinį.

Šalių reikalavimai ir procesas Teisingumo Teisme

10 Apeliantė Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą ir ginčijamą sprendimus ir

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

11 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

— atmesti apeliacinį skundą ir

— priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

12 2013 m. gegužės 15 d. Teisingumo Teismo šeštosios kolegijos pirmininko nutartimi šis apeliacinis procesas buvo sustabdytas, kol pasibaigs procesas bylose, kuriose priimti sprendimai *Gascogne Sack Deutschland / Komisija* (C-40/12 P, EU:C:2013:768), *Kendrion / Komisija* (C-50/12 P, EU:C:2013:771) ir *Groupe Gascogne / Komisija* (C-58/12 P, EU:C:2013:770). Procesas buvo atnaujintas 2013 m. lapkričio 26 d. paskelbus šiuos sprendimus.

Dėl apeliacinio skundo

Dėl apeliacinio skundo pagrindinio pagrindo

Šalių argumentai

13 Apeliantė teigia, kad skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas jai priskyrė atsakomybę už konstatuotą pažeidimą remdamasis dviem motyvais, kurie nebuvo nurodyti ginčijamame sprendime. Pirma, skundžiamo sprendimo 38 ir 39 punktuose Bendrasis Teismas konstatavo, kad Komisijos pateikti įrodymai patvirtina, jog apeliantė tiesiogiai dalyvavo kartelyje, nors tokios išvados negalima daryti iš ginčijamo sprendimo konstatuojamųjų dalių. Antra, to sprendimo 35 punkte Bendrasis Teismas rėmėsi prezumpcija, kad apeliantė, kaip patronuojančioji bendrovė, kuriai priklauso 100 % jos dukterinės bendrovės, t. y. ASPLA, kapitalo, darė lemiamą įtaką jos elgesiui, nors ginčijamame sprendime Komisija tokia prezumpcija nesirėmė.

14 Neteisėtai pasirėmęs šiais dviem motyvais Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą ir pažeidė apeliantės, neturėjusios galimybės apsiginti nuo kaltinimų, kurie nebuvo pateikti ginčijamame sprendime, teisę į gynybą.

15 Komisija tvirtina, kad šis apeliacinio skundo pagrindas yra nepagrįstas. Ginčijamame sprendime apeliantės atsakomybė aiškiai grindžiama prezumpcija, kad ji, kaip patronuojančioji bendrovė, darė lemiamą įtaką savo dukterinės bendrovės elgesiui. Tame sprendime tik papildomai kalbama apie požymius, susijusius su tuo, kad apeliantė iš tikrųjų darė tokią įtaką.

Teisingumo Teismo vertinimas

16 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad šioje byloje ginčijamo sprendimo 580 konstatuojamojoje dalyje Komisija aiškiai rėmėsi patronuojančiosios bendrovės, kuriai priklauso 100 % dukterinės bendrovės kapitalo, faktinės lemiamos įtakos pastarajai bendrovei prezumpcija, o minėto sprendimo 584 konstatuojamojoje dalyje nurodė, kad šis požiūris bus detalizuotas kiekvienos atitinkamos įmonės atveju (žr. Sprendimo *Kendrion / Komisija*, EU:C:2013:771, 28 punktą).

17 ASPLA ir apeliantei skirtose ginčijamo sprendimo konstatuojamosiose dalyse Komisija, pirma, to sprendimo 669 konstatuojamojoje dalyje priminė, kad apeliantei priklausė 98,6 % ASPLA kapitalo. Antra, to paties sprendimo 671 konstatuojamojoje dalyje ji pažymėjo, kad atrodo, jog apeliantė labai glaudžiai dalyvavo valdant ASPLA. Siekdama pagrįsti šį teiginį Komisija minėto sprendimo 672–676 konstatuojamosiose dalyse kalbėjo apie informaciją, dėl kurios buvo diskutuojama

per rašytinę proceso dalį, susijusią su tuo, kad aukščiausio lygio apeliantės vadovai dalyvavo mažiausiai 22 kartelyje dalyvavusių įmonių susitikimuose, ir su ASPLA atstovų ataskaitų dėl kitų susitikimų perdavimu, bent jau akivaizdžiu, apeliantės vadovams.

18 Tokiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai skundžiamo sprendimo 35 punkte padarė išvadą, kad remiantis teismo praktika dėl sąlygų, kurioms esant preziumuojama, jog patronuojančioji bendrovė darė lemiamą įtaką savo dukterinei bendrovei, Komisija turėjo teisę preziumuoti, kad, atsižvelgiant į apeliantei priklausančią 98,6 % ASPLA kapitalo dalį, ji darė lemiamą įtaką tos bendrovės elgesiui.

19 Be to, apeliantė neturi pagrindo teigti, jog ji neturėjo galimybės pasinaudoti teise į gynybą nuo to, kad Komisija taikytų minėtą prezumpciją. Iš ieškinio Bendrajame Teisme, būtent iš jo 19 punkto, matyti, kad apeliantė pripažino šios prezumpcijos egzistavimą, nors ji ir ginčijo jos teisėtumą atsižvelgdama į nekaltumo prezumpcijos principą. Beje, jos argumentai šiuo klausimu buvo išnagrinėti skundžiamo sprendimo 22–29 punktuose ir atmesti to sprendimo 30 punkte.

20 Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 36 ir 37 punktuose taip pat teisėtai išnagrinėjo argumentus, kuriais apeliantė rėmėsi siekdama paneigti faktinės kontrolės prezumpciją, kuria rėmėsi Komisija, išplaukiančią iš apeliantės ir jos dukterinės bendrovės kapitalo sąsajų. Atlikdamas šį nagrinėjimą Bendrasis Teismas nurodė motyvus, dėl kurių manąs, kad negalima sutikti nė su vienu iš šių argumentų.

21 Skundžiamo sprendimo 38 ir 39 punktai patenka į tą patį Bendrojo Teismo motyvų pateikimo etapą, todėl jų apimtį reikia vertinti atsižvelgiant į šių motyvų loginę seką.

22 Skundžiamo sprendimo 38 punkte Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad to, jog aukščiausio lygio apeliantės vadovai dalyvavo keliuose kartelyje dalyvavusių įmonių susitikimuose, ir to, jog apeliantė buvo informuojama apie kitus susitikimus ASPLA atstovams rengiant ataskaitas, pakako, kad būtų nustatyta, jog ji tiesiogiai dalyvavo kartelio pasitarimuose. To sprendimo 39 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad neturėjo reikšmės tai, jog apeliantės atstovai, kaip ji teigia, nebuvo įgalioti dalyvauti kartelyje.

23 Priešingai, nei teigia apeliantė, šių išvadų negalima aiškinti taip, kad jai priskirta nauja atsakomybė už tiesioginį dalyvavimą kartelyje. Šiuo motyvavimo etapu Bendrasis Teismas tik vertino argumentų, kuriais apeliantė remiasi siekdama paneigti minėtą prezumpciją, reikšmingumą ir priimtinumą, taip pat papildomus požymius, kuriais Komisija rėmėsi darydama išvadą, kad ši bendrovė darė lemiamą įtaką savo dukterinei bendrovei. Vertindamas jam pateiktus įrodymus Bendrasis Teismas teisėtai galėjo pabrėžti įrodomąją galią, kurią, kaip jis teigia, reikia priskirti įrodymui, Komisijos nuomone, išplaukiančiam iš abiejų bendrovių valdymo organų asmenų sutapimo, tačiau šis vertinimas nekeičia apeliantei priskirtos atsakomybės pagrindo.

24 Tokiomis aplinkybėmis apeliantė neturi pagrindo teigti, jog negalėjo pasinaudoti teise į gynybą dėl naujos atsakomybės jai priskyrimo.

25 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad pagrindinis apeliantės apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas.

Dėl papildomai nurodyto apeliacinio skundo pagrindo

Šalių argumentai

26 Apeliantė teigia, kad dėl teisės klaidos, kurią Bendrasis Teismas padarė priimdamas sprendimą, kai rėmėsi motyvais, kuriais šalys byloje nesirėmė, buvo neįvertinti faktiškai ieškinyje pateikti argumentai, todėl skundžiamo sprendimo motyvai yra nenuoseklūs ir jis yra nepagrįstas.

27 Anot apeliantės, nors Komisija jos atveju nesirėmė jokia prezumpcija, kad patronuojančioji bendrovė yra atsakinga už savo dukterinės bendrovės elgesį, vienintelis įrodymas, kuriuo buvo remiamasi siekiant įrodyti jos įtaką dukterinei bendrovei (be to, kad ji turėjo šios dukterinės bendrovės kapitalo), buvo tai, kad iš dalies sutapo abiejų bendrovių valdybų nariai. Bendrajame Teisme apeliantė teigė, kad šio įrodymo nepakanka, ir rėmėsi kitais motyvais siekdama užginčyti atsakomybę, kuri jai buvo priskirta kartelyje. Bendrasis Teismas visiškai nenagrinėjo šių argumentų.

28 Anot Komisijos, šis papildomai nurodytas pagrindas nepagrįstas.

Teisingumo Teismo vertinimas

29 Iš pradžių reikia konstatuoti, kad apeliantės papildomai nurodytas pagrindas grindžiamas prielaida, jog ginčijamame sprendime Komisija nesirėmė prezumpcija, kad patronuojančioji bendrovė darė lemiamą įtaką dukterinei bendrovei, kurios visas ar beveik visas kapitalas jai priklauso. Kaip matyti iš šio sprendimo 16–19 punktų, ši prielaida klaidinga.

30 Be to, iš šio sprendimo 20–22 punktų matyti, kad, priešingai, nei teigia apeliantė, skundžiamo sprendimo motyvai, kiek tai susiję su argumentų, kuriais ji rėmėsi siekdama paneigti prezumpciją, kad darė lemiamą įtaką savo dukterinei bendrovei, nagrinėjimu, nėra nenuoseklūs.

31 Dėl papildomo pagrindo, kuriuo apeliantė tvirtina, kad Bendrasis Teismas neįvykdė pareigos motyvuoti, nes atsakė ne į visus argumentus, kuriais ji rėmėsi siekdama paneigti faktinės lemiamos įtakos darymo prezumpciją, reikia priminti, jog remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika vykdydamas pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 36 straipsnį ir 53 straipsnio pirmą pastraipą Bendrajam Teismui tenkančią pareigą motyvuoti sprendimus šis teismas neprivalo pateikti detalaus atsakymo į kiekvieną bylos šalių pateiktą argumentą (Sprendimo *Groupe Gascogne / Komisija*, EU:C:2013:770, 37 punktas).

32 Bendrasis Teismas išnagrinėjo apeliantės argumentus skundžiamo sprendimo 36 ir 37 punktuose. Nors tam tikrų iš šių argumentų, pavyzdžiui, susijusių su abiejų bendrovių pramoninės veiklos pobūdžiu, jų ekonomine verte, išorės darbuotojų įdarbinimu ir Ispanijos bendrovių teise, atmetimas buvo tik trumpai motyvuotas, tokių motyvų pakanka, kad apeliantė galėtų žinoti priežastis, kuriomis rėmėsi Bendrasis Teismas. Iš minėtų punktų matyti, kad, Bendrojo Teismo manymu, šie argumentai negali paneigti įrodomosios galios tokių įrodymų, kaip aukščiausio lygio apeliantės vadovų vaidmuo, kiek tai susiję su abiejų bendrovių veikimu, ir praktinis poveikis to, kad jų valdybas iš esmės sudarė tie patys asmenys, kuriais Komisija rėmėsi siekdama pagrįsti prezumpciją, jog atsižvelgiant į tai, kad apeliantei priklausė beveik visas ASPLA kapitalas, galima daryti preziumuoti, jog apeliantė darė lemiamą įtaką savo dukterinei bendrovei.

33 Dėl apeliantės siekio užginčyti tai, kaip Bendrasis Teismas vertina faktines aplinkybes ir jam pateiktus įrodymus, pakanka priminti, jog toks vertinimas, išskyrus įrodinėjimo pareigą ir įrodymų pateikimą reglamentuojančių taisyklių nesilaikymo ir šių įrodymų iškraipymo atvejus, nėra teisės klausimas, kurio kontrolę atlieka Teisingumo Teismas nagrinėdamas apeliacinį skundą (Sprendimo *FLSmidth / Komisija*, C-238/12 P, EU:C:2014, 31 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

34 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, apeliantės papildomai nurodytas pagrindas turi būti atmestas.

35 Kadangi negali būti pritarta nė vienam iš apeliantės pateiktų apeliacinio skundo pagrindų, apeliacinis skundas turi būti atmestas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

36 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.

37 Pagal to paties reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija prašė priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas, o pastaroji pralaimėjo bylą, ji turi padengti savo ir Komisijos šiame apeliaciniame procese patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. *Armando Álvarez SA* padengia su šiuo apeliaciniu procesu susijusias bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.